

21.08.2019

Trafik Kazalarında Tazminat Talepleri

Kazadan hemen sonra yapılması gerekenler, Trafik kazası nedeniyle tazminat davası ve çeşitleri

Trafik Kazasından Hemen Sonra Ne Yapılmalı?

Öncelikle kazadan sonra sakin olmalı ve yol ile trafiğin güvenliğini sağlamalısınız. Sonrasında gerekli ise ambulans, polis veya itfaiye çağırılmalıdır. Bunları yaptıktan sonra mutlaka trafik kazası tespit tutanağı tutmalısınız. Tek taraflı kaza söz konusu ile polis nezaretinde, iki taraflı ve maddi hasarlı kaza söz konusu ise karşı tarafla anlaşmazlık içerisinde değil iseniz polis çağırılmadan da tutanak tutabilirsiniz. Karşı tarafın kusurlu olduğunu söz ile kabul etmesi ve zararınızı karşılayacağını beyan etmesine itimat edip tutanak düzenlemeyi kesinlikle ihmal etmeyin. Zira yaşanan olayların büyük çoğunluğunda karşı tarafın bunu o anı kurtarmak için söylediği ve sonrasında sözlü taahhüdüne aykırı davrandığı görülmektedir. Bu durumda siz iki defa mağdur olursunuz ve belki de kazanın mağduru iken faili konumuna gelirsiniz ya da kusur oranı aleyhinize olacak şekilde paylaşılır ve normalde almanız gerekenin çok altında tazminata hükmedilebilir.

Kaza tespit tutanağını tuttuktan sonra, karşı tarafın ehliyet, ruhsat, sigorta ve varsa kasko poliçesinin fotokopisini bu mümkün değil ise fotoğrafını almalısınız. Bunu da yaptıktan sonra kaza yerinin, araçlarda meydana gelen hasarların fotoğraflarını çekmelisiniz. Çarpma yeri, çarpışma şekli, nedeni, kusur oranı bunların tespitinde ve eksper raporuna itiraz etmek istediğinizde işe yarayacaktır.

Tek Taraflı Maddi Hasarlı Trafik Kazası

Bu halde karşı araçtan ve dolayısıyla onun sigortasından söz edilemeyecektir. Burada kusur ya sizdedir ya yol bozukluğu, uyarı levhası eksikliği gibi sebeplerle idarede ya da kazaya sebebiyet veren 3. Kişidedir. Eğer aracınız kaskolu ise, kasko teminatı kapsamında zararı karşılamaktadır. Sizin yapmanız gereken çok da bir şey yoktur. Ancak eğer aracınızın kaskosu yok ise o zaman tüm zararı sizin karşılamamız gerekmektedir. Daha sonra kusurlu olan idareye veya 3. Kişiye rücu etme ve kusurları oranında zararınızı karşılamalarını istemeniz mümkündür.

İki Taraflı Maddi Hasarlı Trafik Kazası

İki veya daha fazla aracın çarpışması söz konusu ise ve yaralanma ya da ölüm söz konusu değilse bu gündeme gelecektir. Burada kusur durumuna göre; sizin, arabanıza çarpan aracın malikinin, sürücüsünün ve sigortacısının sorumluluğu söz konusu olur. Aracınızın kaskosu var ise doğrudan kaskoda onarımını sağlayabilirsiniz. Sizin bir şey yapmanıza gerek kalmadan kasko şirketi kusurlu aracın sigortasından, sigortası yoksa güvence hesabından zararı karşılayacaktır. Eğer kaskonuz yok ise, o zaman yukarıda saydığımız belgeler ile, aracın yetkili servisine başvurmalısınız. Yetkili servis, onarım sonrası faturalar ile birlikte karşı tarafın sigortasına başvuracaktır. Ancak uygulamada genellikle yetkili servis sigorta şirketi ile uğraşmak istemediği için siz ödemeyi yapıp, faturalarla sizin başvurmanız gerekiyor.

Trafik Kazası Sonrasında Talep Edilebilecek Tazminat Türleri

Sigorta Genel Şartları'na göre, sigorta teminatı kapsamına; **maddi zararlar, sürekli sakatlık ve destekten yoksun kalma zararları** girer. Araç değer kayıpları maddi zararlar kalemi içerisinde değerlendirilmektedir. Belirtmek gerekir ki bu saydıklarımın dışında manevi tazminat talebinde de bulunulabilir. Ancak yukarıda saydığım tazminat kalemlerinden farklı olarak manevi tazminat, sigorta teminatı kapsamına girmez. Yani genellikle girmez. Sigortanın manevi tazminatı da kapsamasını istiyorsanız bunu poliçenize ekletmeniz gerekmektedir. Bu da elbette ki sigortaya ödeyeceğiniz poliçe bedelini arttıracaktır. Sağlık giderleri bakımından ise yakın zamanda değişikliğe gidilmiştir. Değişiklikten öncesine kadar sigorta şirketleri ile güvence hesabı sorumlu tutulabilirken, değişiklik sonrasında kişinin sürekli sakatlık raporu alana kadar ki bütün tedavi masrafları artık Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından karşılanacaktır. Bu yüzden sigortaya veya Güvence Hesabına yönelteceğiniz bu talepler reddedilecektir. Sigorta Genel Şartları'nda sıklıkla değişiklik yapıldığından güncel mevzuatı takip etmeniz zor olacaktır.

Bu anlamda gereksiz masraflardan kaçınmak için dikkatli olmanızı ve bir avukattan yardım almanızı tavsiye ederiz.

Trafik Kazasından Sonra Tazminat Davası Açma Süresi

Karayolları Trafik Kanunu m.109'a göre ; "Motorlu araç kazalarından doğan zararların tazminine ilişkin talepler, zarar görenin zararı ve tazminat yükümlüsünü öğrendiği tarihten başlayarak iki yıl ve herhalde, kaza gününden başlayarak on yıl içinde zamanaşımına uğrar." Burada zararı öğrenmekten kasıt, zararın belirlenebilir olmasıdır. Örneğin kalıcı sakatlık raporu alınmasından itibaren 2 yıllık zamanaşımı işlemeye başlayacaktır, 2 yılın dolmasıyla birlikte zamanaşımı gerçekleşmiş olur. 10 yıl içinde zarar ve tazminat yükümlüsü öğrenilememişse o zaman zamanaşımı yine gerçekleşmiş olacaktır. Zamanaşımının geçmiş olması dava açmanıza elbette engel olmaz ancak karşı taraf büyük ihtimalle zamanaşımı def'ini kullanacak ve bunun sonucunda davanız reddedilecektir.

Tazminat Talepleri Nereye Yöneltilmelidir?

Burada 2 seçenek bulunmaktadır. İlki Sigorta Tahkim Komisyonu'na başvuru, ikincisi ise Asliye Hukuk Mahkemesinde dava yolu. Ancak her ikisi için de ön koşul olarak sigortacıya başvuru şartı getirilmiştir. Sigortacıya başvurduktan sonra, sigortacı talebinizi kısmen veya tamamen reddettikten sonra ya da trafik sigortasında 15 gün içinde cevap vermediği takdirde bu sürenin sonunda ister mahkemeye isterseniz de komisyona başvuruda bulunabilirsiniz. Sigortacıya başvurmadığınız takdirde komisyon da mahkeme de talebinizi reddedecektir.

Sigorta Tahkim Komisyonu'na Başvuru

Uyuşmazlık sonucu komisyona başvuru yapabilmek için öncelikle sigortacı kuruluşun Sigorta Tahkim Komisyonu'na üye olmalıdır. (Üye sigorta şirketlerinin listesine buradan ulaşabilirsiniz: http://www.sigortatahkim.org/index.php?option=com_content&view=article&id=76&Itemid=91)

http://www.sigortatahkim.org.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=51&Itemid=76 bu adresteki başvuru formunu kullanarak posta yolu ile veya şahsen müracaat edebilirsiniz. Başvurunuzu öncelikle raportörler inceler, raportör çözüme kavuşturamazsa hakeme iletir. Hakem ise görevlendirildiği tarihten itibaren 4 ay içinde başvurunuzu çözüme kavuşturmak zorundadır, yoksa dosya Asliye Hukuk Mahkemesine gönderilir.

Uyuşmazlık konusu 5.000 TL'ye kadar olan başvurular hakkında verilen kararlar kesindir. 5.000TL'den çok olanlar için kararın ilgiliye bildiriminden itibaren on gün içinde komisyona itiraz hakkı tanınmıştır. 40.000TL ve üzerindeki başvurular için ise itiraz üzerine verilen kararlar hakkında temyiz imkanı getirilmiştir.

http://www.sigortatahkim.org.tr/index.php?option=com_content&view=article&id=298&Itemid=225 itiraz başvuru formuna buradan ulaşabilirsiniz. Formun ıslak imzalı aslı ve itiraz başvuru ücretini komisyonun banka hesabına yatırıp buna ilişkin dekont ile on günlük itiraz süresi içerisinde komisyona ulaştırmalısınız. İtiraz, hakem kararının kesinleşmesini ve icra edilmesini engeller.

Sigorta Tahkim Komisyonu'na başvuru hem dava sürecine göre daha hızlı sonuçlanmakta hem de yargılama giderleri çok daha düşük miktarlarda kalmaktadır. Bu yüzden sigortacınız komisyona üye ise dava yerine komisyona başvuruda bulunmanızı tavsiye ederiz.

Asliye Hukuk Mahkemesi'ne Başvuru

Dava yolu, diğer davalardan farklılık arz etmemektedir. Bu yüzden ayrıntılı şekilde açıklanmayacaktır. Zamanaşımı süresi içerisinde, yukarıda bahsedilen elinizdeki belgeler ve bir dava dilekçesi ile kazanın meydana geldiği yer Asliye Hukuk Mahkemesi'ne başvurmanız gerekmektedir. Ancak sigorta şirketlerine karşı yöneltilen talepler, sigorta şirketleri ticari faaliyet yürüttüğünden Asliye Ticaret

Mahkemesi'ne yöneltmelidir. Bulduğunuz yerde Asliye Ticaret Mahkemesi yok ise o halde Asliye Hukuk Mahkemesi, Asliye Ticaret Mahkemesi sıfatıyla davaya bakacaktır.

** Burada genel olarak önemle belirtmek gerekir ki; ekspertiz raporu zararı ne şişirmeli ne çok az göstermelidir. Zira mahkeme de komisyon da bilirkişi incelemesi yaptırarak ve gerçek zararınız ortaya çıkacaktır. Bu ise en iyi ihtimalle fazladan harç ve vekalet ücreti ödemeye sebep olacaktır. (Harç ve vekalet ücreti dava değeri üzerinden hesaplanır. *) Daha da kötüsü ise haklı davanız reddolunabilir. O yüzden güvenilir bir ekspertize başvurmanız ve zararı doğru tespit ettirmeniz önemlidir.

Maddi Zararlar Tazminatı

Hak sahibinin, doğrudan aracında meydana gelen değer kayıpları da dahil olmak üzere malvarlığında meydana gelen her türlü azalma maddi zarar kalemini oluşturur ve kusurlu taraftan ya da kusurlu tarafın trafik sigortasından tahsil edilir. Kaza tarihi itibarıyla sigortası mevcut değil ise o halde Güvence Hesabına karşı talepte bulunulabilir. Araçtaki değer kayıpları şu faktörlere bağlı olarak ekspertiz tarafından hesaplanır. Aracın piyasadaki tercih durumu, Aracın piyasada tercih edilirliliği, Aracın yaptığı km, Yedek parçalarına ulaşım kolaylığı, İşlem gören araç parçası sayısı, Boya onarımı, Değişim yapılan parçanın araçtaki konumu, Kullanılan yedek parçasının türü, Parça değişiminin nasıl yapıldığı, Geçmiş hasar durumu ve detayları, Onarımın yapılıp yapılmadığı, Onarımın yetkili serviste yapılıp yapılmadığı. Bu şekilde hazırlanan ekspertiz raporuna itiraz etmek istiyorsanız yukarıda açıkladığım şekilde Sigorta Tahkim Komisyonu'na başvurmanız gerekmektedir.

Manevi Tazminat

Manevi tazminat bakımından, sigortacının sorumluluğunun olmadığını yukarıda da belirtmiştik. Manevi tazminat talebi yalnızca TBK m.49 haksız fiil sorumluluğu kapsamında kusurlu araç sürücüsünden talep edilebilir. Manevi tazminatı kaza sebebiyle zarar gören kişi talep edebilir. Yakınları manevi tazminat talebinde bulunamaz. Ancak kişi davayı açtıktan sonra ölmüşse o halde yakınları davayı takip edebilirler. Kaza sonucu kişi yaralanmakla kalmayıp hayatını kaybetmişse o halde kanun gereği ölenin yakınları da manevi tazminat talebinde bulunabilir.

Sağlık Giderleri

Burada doğrudan madde metnini aktarıyorum. Yukarıda da açıklamıştım bu başlık altında bir kez daha belirteyim. Sağlık giderleri için artık Güvence Hesabının sorumluluğu sona ermiştir. Onun yerine Sosyal Güvenlik Kurumu sorumludur." *Üçüncü kişinin trafik kazası dolayısıyla bedenlen eski haline dönmesini teminen protez organ bedelleri de dahil olmak üzere yapılan tüm tedavi giderlerini içeren teminattır. Kaza nedeniyle mağdurun tedavisine başlanmasından itibaren mağdurun sürekli sakatlık raporu alana kadar tedavi süresince ortaya çıkan bakıcı giderleri, tedaviyle ilgili diğer giderler ile trafik kazası nedeniyle çalışma gücünün kısmen veya tamamen azalmasına bağlı giderler sağlık gideri teminatı kapsamındadır."* (Sigorta Genel Şartları A.5. b bendi)

Sürekli Sakatlık

Üçüncü kişinin, sürekli sakatlığı sebebiyle, ileride uğrayacağı maddi zararları karşılamak amacıyla, genel şartların ekinde yer alan esaslara göre belirlenen teminattır. Kaza nedeniyle mağdurun tedavisinin tamamlanmasından sonra, yetkili hastaneden özürü sağlık kurulu raporu alınır, sürekli sakatlık oranının belirlenmesinden sonra hesaplanacak bakıcı giderleri de bu teminat limitleri ile sınırlı olarak sürekli sakatlık teminatı kapsamındadır. Tazminata ilişkin sakatlık oranının belirlenmesinde 1-) Sakatlık ölçütü sınıflandırılması, 2-) Mevzuat doğrultusunda hazırlanacak sağlık kurulu raporu dikkate alınır. Tazminat ödenmesinde, sağlık hizmeti sunucularınca düzenlenen raporda, trafik kazası ile zarar arasındaki illiyet bağının tespiti yer aldığı durumda, bu tespit aksini ispat yükü sigorta şirketine düşmektedir. Sigortacı, ilgili rapora mevzuata göre itiraz ettiği durumda, zarar görenin belgelenmiş masraflarını bu teminat kapsamında karşılamakla yükümlüdür.

Destekten Yoksun Kalma Tazminatı

Üçüncü kişinin ölümünden dolayı, hayatta iken destek olduğu kişiler de, ölüm sebebiyle destekten yoksun kalma tazminatı isteyebilirler. Tazminat esasları sigorta genel şartlarının ekinde yer alan esaslara göre belirlenir. Kişinin böyle bir tazminat talebinde bulunabilmesi için onun mirasçısı olmasına gerek yoktur. Kişi sağ iken ondan desteklik görüyor olması yeterlidir. Tek seferlik bir yardım “destek olmak” şeklinde değerlendirilemez. Bunun süreklilik arz etmesi gerekmektedir.